

บทความวิจารณ์หนังสือ (Book Review) “THE VISIONARY ถอดรหัสชีวิตผู้มองเห็นอนาคต”

สมชาย หมื่นสายญาติ
Somchai Manusaiyat
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาครุศาสตร์วิศวกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
somchai.ma@kmitl.ac.th

ผู้เขียน : ทีมงานสานต่อที่พ่อทำ

“The Visionary เป็นหนังสือที่ทรงคุณค่า เหมาะสำหรับทุกท่านที่สนใจเรียนรู้แนวพระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสร้างแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการปฏิบัติกิจการงานทั้งปวง” จากบทนำของเว็บไซต์หน้าหลักเกี่ยวกับหนังสือเล่มนี้ของมูลนิธิมั่นพัฒนา

เกริ่นนำ ผู้เขียนได้มีโอกาสเป็นหนึ่งในผู้ลงทะเบียนกว่า 36,000 คน เพื่อรับหนังสือเล่มนี้ โดยช่วงบ่ายของวันเสาร์ที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2560 ผู้เขียนได้เดินทางไปรับหนังสือ ณ หอศิลปวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร รู้สึกตื่นเต้นพอสมควรเมื่อหนังสือเล่มนี้อยู่ในมือ และสังเกตเห็นผู้รับหนังสือท่านอื่นๆ มีอาการคล้ายๆ กัน ได้รับรู้ถึงความสุขและภูมิใจที่ได้เป็นเจ้าของหนังสือเล่มนี้กันถ้วนหน้า บางท่านมารับแทนท่านอื่นๆ จำนวน 2-3 เล่ม ต่างก็โทรหากันและกันทันที เมื่อได้รับหนังสือเล่มนี้ บ้างก็ส่งรูปหนังสือให้กัน

เมื่อได้เปิดหน้าแรก ของหนังสือเพื่อหาคำตอบ ที่ว่า หนังสือมีที่มาอย่างไรและเหตุใดจึงใช้ชื่อนี้ ก็พบว่า ทีมงานสานต่อที่พ่อทำจัดทำหนังสือขึ้นและพิมพ์เป็นครั้งแรกในเดือนตุลาคม 2560 (เหมือนว่าผู้ลงทะเบียนได้เล่มหนังสือก่อนล่วงหน้า 15 วัน) โดยหนังสือนี้เป็นการต่อยอดจากโครงการ “สานต่อที่พ่อทำ” เพื่อฉายภาพของกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ในฐานะนักปฏิบัติที่ยอดเยี่ยม ท่านทรงมองไปยังเส้นทางในอนาคตด้วยวิสัยทัศน์ที่น่าอัศจรรย์ จากบทนำได้อธิบายว่า รูปแว่นตาเล็กๆ บนปกหนังสือ คือตัวแทนในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นสัญลักษณ์แทนวิสัยทัศน์ของพระองค์ ที่สั่งสมประสบการณ์ รวบรวมข้อมูล ลองผิดลองถูก นับครั้งไม่ถ้วน และกล้าที่จะล้มเหลว เพื่อที่จะได้เรียนรู้จนค้นพบวิธีที่ดีที่สุดสำหรับการใช้ชีวิตในวันนี้และวันข้างหน้า สิ่งนี้เอง ที่ทีมงานเรียกว่า

“THE VISIONARY” ซึ่ง “VISION” ของในหลวง เกิดจากสองหลักการง่าย ๆ คือ หนึ่ง มองปัญหาให้ลึกซึ้ง และ สอง กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน

เรื่องราวต่างๆ ในหนังสือ ถูกแบ่งเป็น 9 บท แต่ละบทรวบรวมการทำงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นหลักการ 9 ข้อ ผ่านแต่ละด้านของชีวิตการทำงานตลอด 70 ปีของพระองค์ แต่ละบท ถูกตั้งชื่อต่างกันไป และมีเรื่องราวที่จับในหัว โดยชื่อของบทต่างๆ เหล่านั้น ได้แก่ 1) อยากสำเร็จให้ STAY CONNECTED 2) อุปกรณ์ที่เหมาะสมจะสร้างงานที่ดี 3) จะนำใครต้องได้ใจคน 4) ลงทุนกับสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด 5) แยกแยะให้กลับมามีชีวิตได้ 6) คิดให้ใหญ่ มองให้เล็ก 7) ถ้าเชื่อมั่นก็ไปกันให้สุดทาง 8) มองหาศัตรูที่แท้จริง และ 9) แยกความอยากออกจากความจำเป็น หน้าสุดท้ายของแต่ละบท ผู้อ่านจะพบ Keys of Success (2-3-4 Keys) ซึ่งเป็นเหมือนข้อสรุปและแนวทางในการนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมของแต่ละท่านผู้อ่านต่อไป

เรื่องราวที่ถูกบรรยายในแต่ละบทของหนังสือ ถูกเขียนผ่าน Keywords เหมือนเป็นข้อสรุปย่อของแต่ละบทดังนี้ บทที่ 1) Connecting People | Connecting Information | Stay Connected บทที่ 2) Personalised Tools | Up-To-Date Tools | Optimising Tools | บทที่ 4 สมดุล | คู่มิด | ครบวงจร | บทที่ 5 รั้งรับ | เปลี่ยน | หาตัวช่วยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ | บทที่ 6 Think Big | Start Small | Synergise | บทที่ 8 มองหารากเหง้า | โครงการหลวง | พัฒนา | ต่อยอด | และ บทที่ 9 Need or Want | Focus on What You Need | Balance Need & Want | มีเพียง 2 บทคือบทที่ 3 และบทที่ 7 ซึ่งเป็นเรื่องราวความเรียงเขียนต่อเนื่องกันไป

เพื่อให้ ผู้อ่านได้เห็นภาพเรื่องราวมากขึ้น ผู้เขียนขอยกตัวอย่างคำสำคัญที่จะปรากฏผ่านสายตาท่าน ตัวอย่างคำสำคัญเหล่านั้น ได้แก่ “เลข 4,685” “แผนที่ของในหลวง” “รายอิกตอ” “กลไกธรรมชาติ” “แบดแลนด์” “นักรบหาลี่” “Royal Rainmaking Technology” “ถั่วแดงหลวง” และ “อยากได้อะไรที่สุด” นอกจากนี้ ยังมีคำธรรมดาที่ไม่ธรรมดา ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ด้วยเช่นกัน คำเหล่านั้นเป็นทั้งชื่อสถานที่ ชื่อพืช ชื่อสัตว์ ชื่อถนน และชื่อเทคโนโลยี เช่นคำว่า “เขาค้อ” “ป่าพรุ” “ทุ่งมะขามหย่อง” “ผักตบชวา” “หญ้าแฝก” “ปลานิล” “วงแหวน” “คูขนานลอยฟ้า” และ “ฝนหลวง” เป็นต้น

เลข 189 คือจำนวนหน้าของหนังสือ หากประมาณเวลาในการอ่านอย่างต่อเนื่องกัน ได้ประมาณ 2 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งเต็มไปด้วยความรู้ใหม่ ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง รูปภาพประกอบที่สื่อให้เห็นภาพรวมได้ง่ายขึ้น และสิ่งที่มากกว่านั้นคือ รายละเอียดที่หลากหลายที่ท่านอาจไม่เคยได้ทราบมาก่อน รวมทั้งรูปแบบและวิธีการที่นำมาเป็นแบบอย่างและปรับใช้ได้เป็นอย่างดี

ผู้เขียนได้มีโอกาส นำเรื่องราวทั้ง 9 บทมอบให้นักศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งกำลังศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัย ได้อ่าน สรุปและสะท้อนความคิดในห้องเรียน สังเกตได้ว่า นักศึกษาแต่ละคน เกิดมุมมองที่กว้างขึ้น ได้เห็นแบบอย่างที่เป็นรูปธรรมและกระบวนการจริงๆ ที่ถูกใช้ในการแก้ปัญหา อันเป็นประโยชน์อย่างมากในการเรียนรู้โดยเฉพาะเรื่องการออกแบบการวิจัยเชิงทดลอง นอกจากนี้ นักศึกษายังได้เห็นประจักษ์กับตนเองว่า Literature Review นั้นสำคัญเพียงไหน ทั้งในการทำวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังเห็นตัวอย่างจากบรรณานุกรมของหนังสือเล่มนี้ ที่ได้รวบรวมเรื่องราวจาก 23 บุคคลสำคัญ หนังสือ 50 เล่ม 10 บทความ และจาก 2 สื่อวิทยุทัศน์ อันนำมาสู่การเรียบเรียงเรื่องราวทั้งหมดในหนังสือเล่มนี้

บทสรุป ผู้เขียนได้รับประโยชน์จากเรื่องราวแต่ละบทของหนังสือเล่มนี้จากการนำไปปรับใช้ในการทำงาน ได้เห็นความสำคัญของการสร้างเครือข่าย ได้เข้าใจต้นแบบโมเดลธุรกิจเพื่อสังคมและต้นแบบการพัฒนาคนเพื่อความยั่งยืนในอนาคต ผู้เขียนไม่อาจบอกได้ว่า ท่านจะได้ประโยชน์จากการอ่านหนังสือเล่มนี้ แต่เชื่อว่า เมื่อท่านได้อ่านแล้ว ท่านคงจะตอบได้ด้วยตัวท่านเอง และคำถามที่ท่านอาจหาคำตอบไม่ได้ ณ เวลาที่ท่านอ่านบทความนี้ คือ “ท่านกำลังอยากได้อะไรมากที่สุด” ได้โปรดจำคำตอบนั้นของท่านไว้ และช่วยเปรียบเทียบกับคำตอบของท่านอีกครั้งจากคำถามเดียวกัน เมื่อท่านได้อ่านบรรทัดสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้จบลง.

The Visionary ถอดรหัสกลยุทธ์ผู้มองเห็นอนาคต. (2560). สมุทรสาคร: ยูไนเต็ด์โปรดักชั่น เพรส.